

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11C/153/2006
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1206218053
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Štíftová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2016:1206218053.23

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave, v konaní pred sudkyňou JUDr. Ivanou Štíftovou, v právnej veci navrhovateľky: S. Č., nar. XX.X.XXXX, D. XX, D., zastúpená JUDr. Jánom Ščúrym, advokátom, Laurinská 12, Bratislava, proti odporcovi: K. Č., nar. X.X.XXXX, L. U. X, D., v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. K. Č. nar. XX.X.XXXX a mal. S. Č. nar. XX.X.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpení kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave takto:

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. K. Č. nar. XX.X.XXXX sumou 140 Eur mesačne a mal. S. Č. nar. XX.X.XXXX sumu 100 Eur mesačne, vždy najneskôr do 15 - teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva, t.j. počnúc dňom 10.4.2013.

Zročné výživné na mal. K. a mal. S. za obdobie od 10.4.2013 do 31.1.2016, v sume 3.612,64 Eur (po započítaní uhradeného výživného v sume 4.475,36 Eur) je odporca p o v i n n ý platiť v mesačných splátkach, vo výške 50 Eur, vždy najneskôr do 15-teho dňa v mesiaci, k rukám matky, popri bežnom výživnom, počnúc dňom 1.2.2016, pod následkom straty výhody splátok.

Obaja rodičia sú o p r á v n e í zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok.

Styk otca s maloletými deťmi sa z a k a z u j e.

Návrh odporcu na striedavú starostlivosť mal. detí sa z a m i e t a.

Účastníci n e m a j ú právo na náhradu trov konania.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť štátu, na účet Okresného súdu Bratislava II, náhradu trov štátu v sume 434,96 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť štátu, na účet Slovenskej pošty, a.s. - prevádzkovateľa systému, súdny poplatok za návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Štátu sa proti odporcovi právo na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 01.08.2006 sa navrhovateľka domáhala rozvodu manželstva s odporcom a úpravy výkonu práv a povinností rodičov k mal. deťom K., nar. XX.XX.XXXX a mal. S., nar. XX.XX.XXXX.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedka W. D., oboznámil sa listinnými dôkazmi a to sobášnym listom, rodným listom mal. K. Č., mal. S. Č., lekárskymi správami, dokladmi o výdavkoch navrhovateľky, potvrdeniami o poberaní prídavku na dieťa a rodičovského príspevku, výpisom z registra priestupkov odporcu, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 5T/77/2006, spisom tunajšieho súdu 4Tp/3/2007, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 28P/294/2006, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Tp/3/2007, znaleckým posudkom znalca MUDr. Ľudovíta Juráša, a ďalšími listinami tvoriacimi obsah spisu.

Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 18.1.2013, č.k. 11C 153/2006 - 353, súd manželstvo účastníkov konania rozviedol, maloleté deti K. Č., nar. XX.X.XXXX a S. Č., nar. XX.X.XXXX, zveril na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti navrhovateľky, odporcu zaviazal k povinnosti prispievať na výživu mal. K. Č. sumou 170 Eur mesačne a mal. S. Č. sumou 160 Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva účastníkov, ďalej rozhodol, že spravovať majetok a zastupovať mal. K. Č. a mal. S. Č. je oprávnená navrhovateľka, styk odporcu s mal. K. Č. a mal. S. Č. neupravil s tým, že o náhrade trov konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku v časti o úprave styku s mal. deťmi podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá v tejto časti žiadala napadnutý rozsudok zmeniť a styk odporcu s mal. deťmi zakázať, prípadne rozsudok v tejto časti zrušiť a vec v tomto rozsahu vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie aj odporca a to v časti týkajúcej sa výživného, úpravy styku s mal. deťmi ako aj zastupovania mal. detí a spravovania ich majetku navrhovateľkou. V odvolaní dotknutých častiach o výške výživného a o úprave styku žiadal rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a v časti o zastupovaní mal. detí a spravovaní ich majetku žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom zmeniť tak, že k zastupovaniu detí a spravovaniu ich majetku budú oprávnení spoločne obaja rodičia.

Vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky odporca žiadal rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti o úprave styku s mal. deťmi zrušiť, keďže znaleckým dokazovaním v rámci konania nebolo odporučené zakázať odporcovi styk s nimi a neupravený styk s deťmi neumožňuje odporcovi vytvoriť si s nimi priaznivý a výchovný vzťah.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu nevyjadřila.

V časti výroku o rozvode manželstva a v časti výroku, ktorým boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky rozhodnutie súdu prvého stupňa nadobudlo právoplatnosť dňa 10.4.2013.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal preskúmanú vec v rozsahu a z dôvodov podaných odvolaní podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky i odporcu sú dôvodné.

Poukázal na ust. § 113 ods. 1 O.s.p. a § 24 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých ustanovení je jednoznačné, že nevyhnutnou súčasťou rozhodnutia o rozvode manželstva je i rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode a to pokiaľ ide o určenie rodiča, ktorému bude maloleté dieťa na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti a o určenie výšky výživného druhému rodičovi, určenie rodiča oprávneného i povinného na zastupovanie maloletého dieťaťa a k spravovaniu jeho majetku, rovnako aj rozhodnutie súdu o úprave styku rodičov s maloletým dieťaťom.

V preskúmanej veci navrhovateľka žiadala styk odporcu s maloletými deťmi zakázať, odporca žiadal svoj styk s maloletými deťmi upraviť. K dohode rodičov o úprave styku teda nedošlo ani počas konania a rodičia neprejavili výslovným spôsobom záujem styk neupraviť. Napadnuté prvostupňové rozhodnutie v tejto časti je, pokiaľ ide o jeho odôvodnenie nepreskúmateľné, nakoľko v odôvodnení sa súd 1. stupňa nevysporiadal s výsledkami vykonaného dokazovania a so závermi znaleckého dokazovania súdom ustanoveným znalcom ohľadom jeho odporučení na úpravu styku s maloletými deťmi. Nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia potom je v priamej príčinnej súvislosti s odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom a to štádiu odvolacieho konania, keď v rámci tohto odvolacieho

konanie je mu tak odňatá možnosť brániť sa proti argumentom súdu vysloveným v napadnutom súdnom rozhodnutí. Odvolací súd poukázal na to, že súd 1. stupňa sa s otázkou úpravy styku s maloletými deťmi dostatočne nevysporiadal a svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil len tým, že otcovi bola poskytnutá v zmysle jeho návrhu možnosť osobných stretnutí (asistovaných) s deťmi centre Nádej na Švabinského 7 Bratislave, ktorú možnosť otec nevyužil a bol pasívny a že vzhľadom na vážne narušené vzťahy medzi rodičmi detí ako aj otca s mal. synom, dočasný styk s maloletými deťmi neupravil a je podľa neho na zodpovednosti rodičov, aby našli spôsob na postupné vytváranie citových väzieb medzi otcom a maloletými deťmi.

V tejto súvislosti odvolací súd považoval za chybný názor súdu 1. stupňa uvedený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, keď na jednej strane v ňom konštatuje vážne narušenie vzťahov medzi rodičmi detí ako aj otca s maloletým synom a súčasne uvádza, že je na zodpovednosti rodičov, aby našli spôsob na postupné vytváranie citových väzieb medzi otcom a maloletými deťmi. Z obsahu preskúmaného spisu totiž naozaj vyplýva zrejmosť zlej komunikácie procesných strán a pravdepodobnosť nedosiahnutia dohody a komunikácie v tomto smere. Je preto práve úlohou súdu, aby pri zohľadnení všetkých konkrétnych okolností daného prípadu a s toho vyplývajúceho záujmu detí, ktorý záujem je prvoradý, rozhodol o konkrétnej podobe najvhodnejšou usporiadania vzťahov medzi rodičmi a deťmi, pokiaľ neexistujú vážne prekážky pre rozhodnutie o úplnom obmedzení styku, v ktorom prípade ide potom o zákaz styku s maloletými deťmi.

Odvolací súd ďalej s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákone o rodine uviedol, že základom pre určovanie výživného sú odôvodnené potreby oprávneného (ten, kto má nárok na výživné) a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (ten, kto má vyživovaciu povinnosť). Za odôvodnené potreby oprávneného sa považuje nielen hmotné zabezpečenie jeho výživy, ale potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka, ako je ošatenie, bývanie liečenie, výchovné pomôcky, kultúrne, športové potreby a podobne. Odôvodnenosť potrieb oprávnenej osoby sa posudzuje podľa povahy každého jednotlivého prípadu osobitne a je závislá od schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča. Rozhodujúce sú reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami a podobne), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam rodičov. Pre posúdenie schopností a možností rodiča nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí, pracovných skúseností a pod.. Súd pri určení výšky výživného prihliada a berie do úvahy i to ako sa, ktorý z rodičov a v akej miere o dieťa osobne stará, ako aj to, ako sa ktorý z rodičov stará o domácnosť. Do úvahy súd neberie výdavky rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, avšak treba prihliadať aj na počet vyživovacích povinností povinného rodiča.

Odvolací súd zároveň poukázal na ustanovenia § 120 ods. 2 O.s.p. a § 81 ods. 1 O.s.p., z ktorých vyplýva, že konanie spojené s konaním o rozvod manželstva a to konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, je konaním beznávrhovým, v rámci ktorého neplatí zásada unesenia dôkazného bremena o skutočnostiach účastníkom tvrdených, ale zásada preskúmavacia, v rámci ktorej je povinnosťou súdu zistiť spoľahlivo všetky rozhodujúce okolnosti, ktorých rozsah a charakter určuje hmotnoprávna norma na vec aplikovateľná a ktoré sú potrebné na spravodlivé a zákonné rozhodnutie súdu.

Bolo preto povinnosťou súdu 1. stupňa vykonať náležité dokazovanie za účelom zistenia či odporca má ďalšie vyživovacie povinnosti a v akej výške (či už vo výške stanovenej súdnym rozhodnutím alebo dohodou rodičov), pričom otázka skutočného plnenia týchto vyživovacích povinností odporcu nie je pre účely preskúmaného konania právne významná. Keďže prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia výslovne uvádza, že pri určovaní vyživovacej povinnosti odporcu na maloleté deti pochádzajúce z manželstva účastníkov neprihliadol na ďalšie vyživovacie povinnosti odporcu, je jeho rozhodnutie predčasné.

Napokon odvolací súd uviedol, že rodičovské práva a povinnosti majú v zmysle zákona o rodine obaja rodičia. Rodič nemá právo vykonávať rodičovské práva a povinnosti ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ak bol pozbavený rodičovských práv a povinností alebo mu bol výkon rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený. Súčasťou rodičovských práv a

povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa.

Odvolaním odporcu napadnutý výrok rozhodnutia o zastupovaní maloletých detí a spravovaní ich majetku navrhovateľkou je podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na odôvodnenie tejto časti rozhodnutia súdom 1. stupňa taktiež predčasný, keďže podľa tohto odôvodnenia určenie navrhovateľky za rodiča oprávneného a povinného v tomto smere bola určená navrhovateľka práve v priamej príčinnej súvislosti s výrokom o úprave (neúprave) styku, ktorý výrok preskúmaného rozhodnutia bol oboma stranami dôvodne napadnutý.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu 1. stupňa v napadnutých častiach o úprave styku s maloletými deťmi na čas po rozvoze, o výške vyživovacej povinnosti odporcu a o určení, ktorý z rodičov bude na čas po rozvoze manželstva maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., pretože v rámci preskúmaného konania nebol súdom 1. stupňa vo veci dostatočne zistený skutkový stav, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, a zároveň pre nepreskúmateľnosť preskúmaného rozhodnutia bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.) v rámci, ktorého bude súd 1. stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.). Úlohou súdu 1. stupňa bude v napadnutých častiach doplniť dokazovanie v intenciách odvolacieho súdu, výsledky dokazovania náležite s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť s tým, že zákonnou náležitosťou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je i uvedenie úvah súdu pri hodnotení dôkazov a odôvodnenie rozsudku musí byť presvedčivé.

Súd vychádzal z doposiaľ vykonaného dokazovania, doplnil dokazovanie v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, s ktorou bývajú v byte na D. XX, C. D.. Otec platí na mal. deti výživné v sume určenej rozhodnutím Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 22.1.1998, č.k. 7C 88/97-37, t.j. 132,80 Eur. Výživné platí pravidelne, mesačne. So všetkými výdavkami na domácnosť a bývanie pomáhajú navrhovateľke jej rodičia, ktorý ich v podstate aj hradia, pomáhajú jej so všetkým čo treba. Pravidelné mesačné výdavky matky na byt pozostávajú zo zálohových platieb na byt v sume 225 Eur mesačne, mesačných platieb na elektrinu v sume 35 Eur, plyn 10 Eur mesačne, UPC 10 Eur mesačne, 10 Eur kredit na mobil. Mesačné náklady na stravu predstavujú cca 400 Eur. Matka je evidovaná na úrade práce od 1.2.2012, nie je poberateľkou žiadnej dávky v hmotnej núdzi, poberá prídavky na deti v sume 47,04 Eur. Pracuje na dohodu, mesačný zárobok činí 40 - 50 Eur. Matka má dosiahnuté stredoškolské vzdelanie, potravinárske, bez maturity. Mohla by pracovať v obchode, v cukrárni, snažila sa hľadať zamestnanie, ale sa jej nedarí, pretože všade jej ponúkajú prácu iba na zmeny, vrátane soboty a nedele, čo kvôli Janke nemôže prijať. Toho času nemá žiadne zdravotné problémy, okrem mal. Martina a Janky nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. Byt, v ktorom býva s deťmi bol nadobudnutý za trvania manželstva, doposiaľ nedošlo medzi manželmi k vyporiadaniu BSM. Navrhovateľka nie je výlučnou vlastníčkou žiadnych nehnuteľných vecí ani hnutelných vecí väčšej hodnoty.

Mal. K. je študentom 2. ročníka Strednej odbornej školy dopravnej, nemá žiadne zdravotné problémy, nenavštevuje žiadne krúžky, v škole dosahuje priemerné výsledky. Pravidelné mesačné výdavky spojené s mal. K. pozostávajú z cestovných nákladov do školy v sume 24 Eur mesačne, nákladov na stravu v škole počas praxe (2 týždne v mesiaci) v sume 20 Eur mesačne, bežné stravné a oblečenie, kredit na mobil v sume 10 Eur.

Maloletá S. je sluchovo postihnutá, navštevuje 3. ročník Základnej školy s materskou školou pre sluchovo postihnutých. Jedná sa o internátny typ školy, kam ju matka odvezie v pondelok ráno a v piatok si ju vyzdvihne. Pokiaľ ide o pravidelné mesačné výdavky na mal. S., matka poukázala na to, že všetko musí v podstate kupovať dvojmo, nakoľko veci, ktoré má maloletá doma, musí mať aj na internáte. Za internát platí matka mesačne cca 55 Eur na stravu, za ubytovanie 10 Eur, na kozmetiku vynaloží asi 20 Eur, každý mesiac je potrebné meniť baterky do načúvacieho zariadenia (5 Eur), S. každú nedeľu chodieva na hypoterapiu, za čo matka platí 60 Eur na mesiac (15 Eur týždenne).

Matka žiadala, aby súd zaviazal odporcu na platenie výživného na mal. K. v sume 170 € a mal. S. v sume 160 € mesačne.

Otec považuje výživné na deti spolu vo výške 330 € mesačne pre neho za neprijateľné. Vo svojej prvotnej výpovedi uviedol, že je dlhodobo nezamestnaný, má vyživovaciu povinnosť, dcéru z prvého manželstva - Zuzanu, ktorej prispieva mesačne sumou 50 € a má syna K., na výživu ktorého prispieva v rámci spoločnej domácnosti, ktorú vytvoril s matkou mal. K.. Pracuje príležitostne, brigádnicke, mesačne zarobí cca 450 €. Mal záujem o miesto operátora v spol. Orange, ale pretože nemá maturitu nebol prijatý. Taktiež na úrade práce sa zaujímal o pracovné miesto, na chodbe bol oznam s ponukou brigády na zber ovocia. Má ukončené vzdelanie v odbore spojový mechanik, primerané miesto sa mu nedarí získať. Využíva všetky možnosti ako zarobiť peniaze napr. kamarátovi vymaľoval byt, priviezol z cudziny auto, pomáhal pri stavebných prácach. Na rekvalifikáciu nemá finančné prostriedky, nemal vedomosť, že aj prostredníctvom úradu práce je takáto možnosť. Písomné potvrdenie o hľadaní zamestnania nemá. Keď sa zaujímal o prácu bolo to telefonicky alebo osobne a pokiaľ sa so zamestnávateľom nedohodol o potvrdenie nežiadal. Vzhľadom na svoje finančné možnosti je schopný výživné poskytovať na obidve deti spolu vo výške 80 € mesačne, na mal. K. vo výške 50 € a na mal. S. vo výške 30 €. Vo svojej výpovedi, na pojednávaní súdu dňa 21.4.2015 uviedol, že uzatvoril pracovný pomer so spol. Kaufland, s brutto príjmom 435 Eur, predtým pracoval brigádnicke, dosahoval príjem 400 Eur mesačne.

Odporca výšku svojich pravidelných mesačných výdavkov ničím nepreukázal, hoci ho súd na to opakovane vyzýval. Odporca na výzvy súdu nereagoval. Dopytom na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny súd zistil, že odporca nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je a ani nebol poberateľom žiadnej štátnej sociálnej dávky ani sociálnej dávky od úradu práce sociálnych vecí rodiny. V katastri nehnuteľností je vedený ako bezpodielový spoluvlastník bytu, v ktorom býva matka s deťmi.

Okrem mal. K. a mal. S. má odporca ďalšie dve vyživovacie povinnosti a to k mal. K. Č. R.. XX.X.XXXX. U. Č., R.. X.X.XXXX, ku ktorej bola vyživovacia povinnosť určená rozhodnutím Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 22.1.1998, č.k. 7C 88/97-37 nadobudla dňa 8.5.2014 plnoletosť. Odporca nepredložil súdu doklad, ktorý by preukazoval zánik vyživovacej povinnosti k U. Č..

Kolízny opatrovník súhlasil s výškou výživného na mal. deti požadovanou matkou a to v sume 170 Eur na mal. K. a v sume 160 Eur na mal. S..

Podľa § 113 ods. 1 O.s.p., s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu práv a povinností manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z., zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "Zákon o rodine") v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4, ods. 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Odporca mesačne prispieva na výživu mal. detí sumou 132,80 €. Výživné mu bolo určené rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 22.05.2007, č. k 28P/294/2006-63. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania a citovaných zákonných ustanovení súd dospel k záveru, že výživné ktoré odporca platí na mal. deti nie je dostačujúce a nezohľadňuje odôvodnené potreby mal. detí. Pri stanovení výšky výživného súd vychádzal jednak z tvrdenia otca, že počas obdobia, kedy bol nezamestnaný, si zabezpečoval príjem rôznymi brigádami, pričom takto dokázal zarobiť 450 Eur mesačne a podľa posledného vyjadrenia sa zamestnal v spol. Kaufland, s príjmom 350 Eur brutto. Súd taktiež vychádzal z toho, že Zákon o rodine pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti vychádza z potenciality príjmov povinnej osoby, tzn. schopností a možností povinného rodiča dosahovať určitý príjem. Nie je preto podstatné, aký reálny príjem povinná osoba dosahuje ale aké sú jeho schopnosti a možnosti dosahovať príjem, ktorý mu zabezpečí riadne plnenie si vyživovacej povinnosti a tieto sú dané dosiahnutým vzdelaním, ako aj tým, že je v produktívnom veku, nie je zdravotne postihnutý, pričom región, v ktorom žije má najnižšiu mieru nezamestnanosti a poskytuje mu množstvo pracovných príležitostí. Na strane odporcu súd nemal preukázanú žiadnu okolnosť, ktorá by mu objektívne bránila dosahovať zárobok potrebný na zabezpečenie plnenia si vyživovacích povinností k mal. deťom, rovnako ako nemal ničím preukázané ani jeho pravidelné mesačné výdavky. Základom pre úvahu súdu o výške výživného na mal. deti K. a mal. S. bola preto suma 400 Eur mesačne, ktorú je odporca bezpochyby schopný si zabezpečiť vzhľadom na svoje schopnosti a možnosti, pričom pri určení výšky výživného taktiež prihliadol aj na ďalšie na vyživovacie odporcu k mal. K. O. U..

Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti odporcu k mal. K. súd vychádzal z odôvodnených a nevyhnutných potrieb mal. dieťaťa, ktoré pozostávajú z nákladov na cestovanie do školy v sume 24 Eur, stravné počas 2 týždňov praxe 20 Eur, 10 Eur kredit na mobil, nákladov na bežné stravovanie, oblečenie a bývanie. Náklady matky na bývanie činia celkom 280 Eur mesačne, na stravu minie celkom 400 Eur mesačne. Z týchto nákladov matky 1/3, ktorú je možné započítať na náklady mal. dieťaťa predstavuje 226 Eur. Teda odôvodnené a nevyhnutné potreby mal. K. činia 280 Eur. Výšku výživného súd potom stanovil odporcovi na sumu 140 Eur, keď vychádzal z toho, že vzhľadom na vek mal. K. (takmer dospelé dieťa) sú povinní na výživu dieťaťa prispievať obaja rodičia rovnakou mierou a matka rovnako ako aj otec je povinná s prihliadnutím na svoje schopnosti, možnosti a zdravotný stav zabezpečiť si príjem, ktorý jej umožní riadne plnenie si vyživovacej povinnosti voči mal. deťom, keď i na strane matky súd nezistil žiadnu objektívnu okolnosť, ktorá by jej bránila uplatniť sa v pracovnom procese. Pokiaľ aj tvrdila, že takéto pracovné príležitosti mala, avšak musela ich odmietnuť kvôli mal. S., tu treba uviesť, že mal. S. je od septembra minulého roka na internátnej škole, teda matka má možnosť pracovať v riadnom pracovnom týždni a v prípade, ak by aj bola nútená pracovať na zmeny, nič jej nebráni aspoň sa pokúsiť dohodnúť so zamestnávateľom na podmienkach výkonu práce, príp. využiť pomoc svojich rodičov, ktorý podľa jej vlastného vyjadrenia jej pomáhajú nielen finančne ale "so všetkým čo treba".

Pri určovaní výšky výživného na mal. S. súd vychádzal z odôvodnených a nevyhnutných potrieb mal. dieťaťa, ktoré pozostávajú z nákladov na internát a stravu v škole v sume 65 mesačne, hypoterapiu v sume 60 Eur mesačne, nákup kozmetiky a bateriek do načúvacieho zariadenia v sume 25 Eur mesačne. Celkom teda 150 Eur. K odôvodneným a nevyhnutným potrebám mal dieťaťa však treba pripočítať aj náklady na bežné stravovanie a oblečenie, ako aj náklady spojené s bývaním. Pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti v tomto prípade však súd nezohľadnil náklady na bývanie v celom rozsahu, zodpovedajúcom 1/3 celkových nákladov matky (226 Eur), nakoľko mal. S. je počas školského roka, v priebehu týždňa na internáte a tieto náklady sú v plnej výške započítané do odôvodnených potrieb mal. dieťaťa. Výšku výživného odôvodnenú preukázanými výdavkami mal. dieťaťa súd potom primerane odôvodneným potrebám mal. dieťaťa, schopnostiam a možnostiam povinného rodiča stanovil na sumu 100 Eur mesačne, keď u mal. S., vzhľadom na vek dieťaťa a jeho zdravotný stav zo strany matky na plnenie vyživovacej zohľadnil aj mieru jej osobnej starostlivosti o mal. dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

Dlžné výživné za obdobie počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva, t.j. od 10.4.2013 do rozhodnutia súdu, t.j. do 31.1.2016 súd vyčísľil nasledovne:

Otcom zaplatené výživné na mal. deti činí celkom 4.475,36 Eur a bolo vypočítané nasledovne:
- od 10.4. 2013 do 31.12.2013 - odporca zaplatil 1.155,36 Eur (pomernú časť za 21 dní v mesiaci apríl 2013, t.j. 92,96 Eur + 8 mesiacov po 132,80 Eur, t.j., 1.062,40 Eur)
- za rok 2014 a 2015 zaplatil 3.187,20 Eur (132,80 x 24 mesiacov)
- za mesiac január 2016 zaplatil 132,80 Eur.

Zročné výživné na mal. K. predstavuje celkom 4.718 Eur a bolo vypočítané nasledovne:
- od 10.4. 2013 do 31.12.2013 - 1.218 Eur ako pomerná časť za 21 dní za mesiac apríl 2013, ktorá činí 98 Eur + 8 mesiacov po 140 Eur, t.j., 1.120 Eur
- za rok 2014 a 2015 - 3.360 Eur (140 x 24 mesiacov)
- za mesiac január 2016 - 140 Eur.

Zročné výživné na mal. S. predstavuje celkom 3.370 Eur a bolo vypočítané nasledovne:
- od 10.4. 2013 do 31.12.2013 - 870 Eur ako pomerná časť za 21 dní za mesiac apríl 2013, ktorá činí 70 Eur + 8 mesiacov po 100 Eur, t.j., 800 Eur
- za rok 2014 a 2015 - 2.400 Eur (100 x 24 mesiacov)
- za mesiac január 2016 - 100 Eur.

Celkom teda dlžné výživné predstavuje 8.088 €, ktoré po odpočítaní zaplateného výživného v sume 4.475,36 Eur činí 3.612,64 Eur. Súd povolil otcovi mal. detí splácať dlžné výživné v mesačných splátkach po 50 € spolu s bežným výživným podľa § 160 ods. 1 O.s.p..

Podľa § 28 ods. 1 písm. b), písm. c) zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 3 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

O práve oboch rodičov zastupovať mal. deti a spravovať ich majetok súd rozhodol podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého rodičovské práva majú obaja rodičia, keď zároveň nie je splnená žiadna zákonom stanovená podmienka, ktorá by zakladala dôvod priznať právo na zastupovanie a správu majetku mal. detí iba jednému z rodičov.

Pokiaľ ide o úpravu styku s mal. deťmi, navrhovateľka vo svojej výpovedi poukázala na to, že vzťahy medzi účastníkmi konania boli napäté ešte pred uzavretím manželstva, partner ju fyzicky aj psychicky napádal. Žiadala, aby súd zakázal styk otca s mal. deťmi. Poukázala na to, že mal. K. sa odmieta s otcom stretávať vzhľadom na to, že citové väzby medzi nimi sú narušené. Pokiaľ ide o mal. S., jej citové väzby sa k otcovi nevyvíjali a v podstate ani žiadne nevznikli. V čase, keď sa S. narodila, odporca s rodinou nebýval, navštevoval ich iba sporadicky. Mal. S. je veľmi citlivá, s cudzími ľuďmi sa vie dorozumievať iba prostredníctvom posunkovej reči, ak by sa aj nejaké stretnutie s otcom realizovalo, prebiehalo by to asi tak, že by to bol samý krik, plač, S. by utekala, schovávala by sa. Matka styk otca s mal. S. nepripúšťa ani len v minimálnej miere, pretože by to pre dieťa bolo veľmi stresujúce. Taktiež poukázala na to, že na čas do rozvodu manželstva bol upravený styk otca s mal. S. tak, že otec bol oprávnený stýkať sa s mal. S. prvú párnú sobotu v mesiaci čase od 14.00 hod. do 15.00 hod. v jej prítomnosti. Otec sa napriek tomu ani raz tohto stretnutia s S. nedomáhal, neuskutočnilo sa ani jedno stretnutie. Ďalej poukázala na to, že pokiaľ by mal byť styk s mal. S. upravený v jej prítomnosti, toto si vôbec nevie predstaviť, pretože ona má z odporcu strach a nechce sa s ním stretávať ani na verejných priestranstvách. Taktiež poukázala na to, že S. je cez týždeň na internáte, cez víkend má pravidelný režim, píše si úlohy, trvá to veľmi dlho, pretože S. dlho trvá, kým pochopí, čo jej vysvetľuje. V nedeľu S. chodí na hypoterapiu a večer musí chodiť zavčasu spať, pretože v pondelok ráno zavčasu vstávajú.

Odporca vo svojej výpovedi uviedol, že so synom K. mali veľmi dobré vzťahy. V roku 2006 začal ovplyvňovať proti nemu navrhovateľku jej otec čo sa nepriaznivo prejavilo aj v správaní K. voči nemu ako otcovi. Svokor a navrhovateľka stávali odporcu pred synom do zlého svetla. V konaní sp. zn. 28P/294/2006 mu tunajší súd upravil styk s deťmi a to za prítomnosti navrhovateľky. On má však obavy so stretávaním sa s deťmi bez prítomnosti iných osôb (svedkov). Pokiaľ nebudú určené presné pravidlá,

má strach so stretávania sa so synom. Stretávanie si predstavuje tak, že by syna nevyzdvihol v byte, kde bývajú deti s navrhovateľkou, ale že by sa mohli stretnúť v cukrárni alebo na športovisku aj za prítomnosti navrhovateľky. Stretávanie za prítomnosti svokra W. D. nepovažuje za prijateľné, lebo v roku 2006 podal na svokra trestné oznámenie a konanie nie je ešte právoplatne skončené. Postupne, keby si K. zvykol, by sa mohol styk upraviť inak a rozšíriť. Na pojednávaní súdu dňa 14.2.2011 odporca navrhol, aby súd rozhodol o striedavej starostlivosti a to tak, že dva týždne by deti boli u neho a dva týždne u matky. Uviedol, že by sa o deti vedel postarať. Aj keď o mal. S. nič nevie, chce sa ako otec podieľať na jej výchove a starostlivosti, rád by pomáhal, vie že S. má zdravotné problémy. V priebehu konania ďalej uviedol, že sa s deťmi nestretáva, mal záujem stretávať sa s K., ale K. nemal záujem. Je voči nemu vedené trestné stíhanie vo veci týrania bývalej manželky (navrhovateľky). V roku 2014 sa stretol s K. na chodbe, bolo pojednávanie, bol predvolaný ako svedok, vôbec na neho nereagoval. S mal. S. sa tiež nestretol, vie že navštevuje špeciálnu školu pre nepočujúcich. V každom prípade má záujem s deťmi sa stretávať, či to už bude za prítomnosti matky alebo inej osoby. So zákazom styku s mal. deťmi nesúhlasil.

Maloletý K. pri pohovore pred súdom dňa 20.06.2011 (13 - ročný) uviedol, že má rôzne záujmy, baví ho floorball, ktorý hráva v škole, rád sa bicykluje, ale pomáha aj mame pri upratovaní alebo sa hrá so sestrou S.. Starý otec (W. D.) ho bráva so sebou na rybačku a učí ho rybolovu. S otcom sa nestretáva, má na neho zlé spomienky. Keď ešte bývali spolu, otec ho bil a nútil, aby sám seba fackal, bral mu peniaze, ktoré mal od babky. Na otca je nahnevaný, nechce sa s ním stretávať, ani na neutrálnej pôde.

Pri výsluchu, v konaní pred súdom dňa 21.5.2015 (17 - ročný) uviedol, že s otcom nemá vytvorený žiaden vzťah odkedy začalo súdne konanie, nepamätá si to presne, bolo to už dávno. Nemá záujem sa s otcom stretávať a zjavne ani otec s ním. Nikdy sa mu neozval, ani na narodeniny, ani na Vianoce, a je rád, pretože ubližoval jemu aj jeho mame, fyzicky aj psychicky, bil ho. Zamkával ich do izby. Nemá vôbec záujem sa s ním stretávať ani byť s ním v kontakte. Nestretával by sa s ním ani keby to súd nariadil.

Z lekárskej správy zo dňa 19.11.2007 vyhotovenej MUDr. Zuzanou Košťálovou, všeobecnou lekárkou pre deti a dorast so sídlom Giatros, s.r.o., Bebravská 3, Bratislava vyplýva, že mal. S. Č. má vrodenú vývojovú chybu sluchu, je plačlivá, nie je ochotná komunikovať v ambulancii s cudzími ľuďmi.

Zo správy z psychologického vyšetrenia vykonaného dňa 29.11.2007 PhDr. Kornéliou Dibarborovou, detskou klinickou psychologičkou vyplýva, že mal. K. Č., nar. XX.XX.XXXX, počas vyšetrenia v neprítomnosti matky opisoval strach zo stretnutia s otcom, opakovane bol cieľom jeho agresívneho správania i svedkom agresie voči matke. Citlivo vníma a reaguje na ataky otca, má z neho strach, spontánne vyjadril želanie, aby sa s ním nemusel vôbec stretávať.

Zo spisu Okresného súdu Bratislava II č.k. Tp 275/06 vyplýva, že na odporcu bolo uznesením vyšetrovateľa OR PZ Bratislava II zo dňa 21.10.2006 pod sp. zn. 1510/1-OVK-BA2-2006 vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, e/ ods. 2 písm. d/ Tr. zákona. Konanie nie je právoplatne skončené. Konanie je toho času vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 1T 67/2014.

Na čas do rozvodu manželstva boli maloleté deti rozhodnutím tunajšieho súdu z dňa 22.5.2007, č.k. 28P/294/2006, zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platiť výživné na mal. K. v sume 2.500 Sk a na mal. S. v sume 1.500 Sk mesačne. Styk s mal. deťmi bol upravený tak, že otec bol oprávnený stretávať sa s mal. K. každú páru sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 18. hod. a s mal. S. prvú páru sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 15.00 hod. za prítomnosti matky.

Zo záverov súdnoznaleckého psychologického posudku č. 10/2010 PhDr. Ľudovíta Juráša Csc., znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých vyplýva, že osobnosť mal. K. sa vyznačuje nadpriemernými intelektovými schopnosťami, nadaním, zníženým sebavedomím, prežitými traumatickými zážitkami v detstve, aktuálne pubertálnymi konfliktami, zvýšenými potrebami bezpečia a autonómie, ale i potrebami súhlasu a dominancie. Aj po sľuboch otca, že môžu nadviazať na pekné spoločné zážitky z minulosti v rámci športových a kultúrnych aktivít a pokračovať v nich aj v budúcnosti ako aj vysvetlení, že ho má otec rád a že aby sa aspoň stretávali ako v kamarátskom vzťahu, mal. K. odmietol. Z posudku jednoznačne vyplýva, že mal. K. sa odmieta stretávať s otcom v dôsledku negatívnych zážitkov zo vzťahu s otcom z jeho výchovného vedenia syna a psychotraumatických

zážitkov z rodinného prostredia v minulosti. Zo vzťahu s otcom a pôsobením otca v rodine v minulosti verbalizuje strach z otca.

Znalec ďalej konštatuje, že ak by sa na strane mal. K. nezmenili postoje a názory o otcovi a násilím by bol nútený stretávať sa s otcom, mohlo by to viesť k posilňovaniu jeho odporu k otcovi a negatívnym zmenám v jeho osobnostnom vývine i psychickom zdraví.

Z obsahu znaleckého posudku taktiež vyplýva, že analýzou výsledkov v jednotlivých osobnostných testoch vo vzájomnom vzťahu je jednoznačne preukázané, že v osobnosti otca významne dominuje agresívne správanie v interpersonálnych vzťahoch, zatiaľ čo v osobnosti matky sa jedná o obrannú agresiu, ktorá mohla dráždivo pôsobiť na agresivitu otca a tiež podnecovať u neho nespokojnosť s prežívanou intimitou v manželstve.

K mal. S. uviedol, že táto ovláda komunikáciu len v posunkovej reči, ktorá je špecifická a ovláda ju iba matka a brat. Má špecifické vývinové problémy. Pri spoločnom sedení rodičov so znalcom sa k otcovi správala ako k cudziemu človeku. Podľa záverov znaleckého dokazovania mal. S. nemá k otcovi vytvorený žiaden vzťah, otca nepozná.

V záveroch znaleckého posudku znalec uviedol, že styk otca s rodinou odporúča v minimálnej frekvencii a krátkodobého trvania v spoločnom stretávaní sa rodičov s deťmi na dohodnutých miestach s tým, že mal. S. nie je nutné zakazovať styk s otcom pri stretávaní sa celej rodiny. Až neskôr, po zoznámení sa s ním, bude si môcť vytvoriť k otcovi vzťah, pričom ťažko určiť obdobie, kedy ho bude vnímať ako rodinného príslušníka resp. otca.

Z obsahu správy Občianskeho združenia pomoc ohrozeným deťom - Centrum Nádej (č.l. 318), vyplýva, že pokiaľ ide o mal. K., ten je vo veku (v tom čase 14 r.), kedy centrum asistované stretnutia vôbec nerobí, nakoľko je to veľké dieťa, ktoré sa vie vyjadriť k tomu ako a či vôbec sa chce stretávať so svojim otcom. Pokiaľ ide o mal. S., táto má poruchu sluchu a dorozumieva sa čiastočne odčítaním z pier, ale najmä posunkovou rečou, ktorú neovláda ani otec dieťaťa ani žiadna z pracovníčok centra. Jednou zo zásad poskytovania asistovaných stretnutí je aj to, že pracovníčka občianskeho združenia musí rozumieť dieťaťu a rodičovi, s ktorým sa u nich stretáva. V tomto prípade to zabezpečiť nevedia, preto nepovažujú za vhodné, aby k nim boli mal. deti Č. odosielané za účelom akejkoľvek odbornej práce alebo za účelom stretnutí s ich otcom. To, že sa otec mal detí vôbec neozval naviac považujú za jasný signál nezáujmu o stretávanie sa s deťmi.

Telefonickým dopytom na organizáciu UNICEF SLOVENSKO (č.l. 440, potom ako nereagovali na mailovú ani písomnú výzvu súdu), bolo zistené, že organizácia nemá k dispozícii osobu, ktorá by bola schopná komunikovať a mal. dieťaťom znakovou rečou.

Podľa zisťovaní kolízneho opatrovníka sa nepodarilo zistiť žiadne iné špecializované zariadenie, v ktorom by bolo možné vzhľadom na telesný handicap mal. S. zabezpečiť stretávanie sa mal. detí s otcom. Kolízny opatrovník uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že naďalej prebieha trestné konanie vo veci týrania blízkej a zverenej osoby, ktoré doposiaľ nie je právoplatne ukončené ako aj vzhľadom na to, že styk otca s mal. S. vzhľadom na jej zdravotné postihnutie nie je možné zabezpečiť v žiadnom zo špecializovaných zariadení, sú splnené podmienky na zákaz styku otca s mal. S.. Pokiaľ ide o K., je potrebné prihliadať na jeho vyjadrenie, keďže ide o takmer dospelé dieťa, ktoré odmieta akýkoľvek styk s otcom.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a k schopnosti rodiča dohodnúť sa na

výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov k maloletým deťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

Rozhodnutie súdu o obmedzení alebo o zákaze styku rodiča s mal. dieťaťom je vážny a špecifický zásah do výkonu rodičovských práv a povinností. Vzťah medzi rodičovským právom podieľať sa na výchove mal. dieťaťa a osobný kontakt s ním nemožno chápať izolovane a autoritatívne si ho vynucovať bez toho, aby bol rešpektovaný a uprednostňovaný záujem maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o obmedzení alebo zákaze styku s mal. deťmi je preto súd povinný predovšetkým sledovať záujem maloletého dieťaťa. Súd uvedomujúci si závažnosť svojho rozhodnutia veľmi dôsledne pristupoval k posudzovaniu najlepšieho záujmu mal. detí, keď v danom prípade rozhodol o zákaze styku otca s mal. deťmi.

Z pohľadu posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa sa vo všeobecnosti vychádza z toho, že každé dieťa je jedinečné. Pre posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa existuje viacero kritérií, pričom jednými z nich sú

- bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie prostredia, v ktorom sa dieťa zdržuje,
- ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, je dieťaťu blízkou osobou,
- názor dieťaťa,
- podmienky pre vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi.

Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu o zákaze styku otca s mal. K., súd vychádzal z jeho jednoznačne prejavenej vôle, podľa ktorej odmieta akýkoľvek styk s otcom, a to aj v prípade "ak by mu bol súdom nariadený". Podľa názoru súdu sa nejedná iba o svojvoľné či "roztopašné" vyhlásenie maloletého, pretože ide o takmer dospelé dieťa a z vykonaného dokazovania mal súd v konaní preukázané, že dieťa bolo počas detstva silne traumatizované správaním sa otca k matke ako jemu blízkej osobe. Uvedené vyplýva aj so samotného znaleckého posudku, v ktorom znalec potvrdil, že citovo negatívny vzťah K. k otcovi je determinovaný jeho negatívnymi zážitkami zo vzťahu s otcom, z jeho výchovného vedenia a psychotraumatickými zážitkami z rodinného prostredia. Doba, ktorá uplynula odvtedy ako sa otec odsťahoval zo spoločnej domácnosti je už veľmi dlhá, viac ako desať rokov. Počas celého tohto obdobia si otec so synom nevedeli k sebe nájsť cestu, pričom otec mal možnosť domáhať sa stretávania so synom na základe úpravy styku v konaní do rozvodu manželstva, no neurobil tak. Súd umožnil stretnutie otca s oboma mal. deťmi v "Centre nádej". Otec túto možnosť bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu nevyužil. Doposiaľ nevyužil žiadnu z možností, ktoré mu boli ponúkané k tomu, aby znovu získal stratenú dôveru svojho syna a preklenul u neho negatívne spomienky z detstva, a ukázal, že na jeho strane došlo k pozitívnej zmene. Pokiaľ sa preto za daných okolností otec domáha úpravy styku s takmer dospelým dieťaťom, súd vzhľadom na vek dieťaťa, jeho jednoznačne vyhlásenú vôľu, ako aj s poukazom na závery súdom ustanoveného znalca, ktorý uviedol, že v prípade, ak by bol mal. K. násilím nútený stretávať sa s otcom, mohlo by to viesť k posilňovaniu jeho odporu k otcovi a negatívnym zmenám v jeho osobnostnom vývine a psychickom zdraví, styk otca s mal. K. zakázal, ako jedinou možnosť zachovania najlepšieho záujmu mal. dieťaťa a zachovania jeho psychického zdravia vzhľadom na všetky okolnosti zistené v konaní ako aj skutočnosť, že vzhľadom na vek dieťaťa a jeho odmietavý postoj k otcovi nie je žiadna nádej, že by sa núteným stykom, aj keď v obmedzenom rozsahu, dosiahlo požadované zlepšenie.

Pokiaľ ide o mal. S., v tomto prípade súd postupoval obdobne a styk otca s maloletou S. zakázal, keď je nepochybné a vyplýva to i zo záverov znaleckého posudku, ako i samotného vyjadrenia otca, že u mal. S. nie je vytvorený žiaden vzťah k otcovi, nakoľko tento vôbec nepozná. V danom prípade teda súd pri zvažovaní o spôsobe úpravy styku s mal. dieťaťom musel postupovať obzvlášť citlivo, nakoľko

otec je pre dieťa cudzím človekom. Osobitosť prístupu pri úprave styku spočíva aj v telesnom postihnutí maloletého dieťaťa, ktoré je sluchovo postihnuté a akákoľvek úprava styku s otcom bez prítomnosti tretej osoby, ktorá by bola schopná zabezpečiť komunikáciu dieťaťa s otcom, ktorý sám neovláda znakovú reč, je nemožná. Nezanedbateľným kritériom pri posudzovaní úpravy styku s mal. dieťaťom je taktiež skutočnosť, na ktorú matka opakovane poukazovala, keď mal. S. je ustráchaná a bojzlivá vo vzťahu k cudzím ľuďom a každý cudzí človek, ktorým je aj otec, v nej vyvoláva stresovú reakciu, dieťa sa tlačí k matke, schováva sa, nekomunikuje. Pri úprave styku s mal. dieťaťom súd musí prihliadať aj na to, že v žiadnom prípade nie je namieste vystaviť mal. dieťa akejkoľvek stresovej situácii. Ďalším dôležitým kritériom je neprehliadnuteľná skutočnosť, že voči otcovi je vedené trestné konanie, pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, v ktorom konaní vystupuje matka detí ako poškodená. Je nepochybné, že dieťa má právo vyrastať v prostredí bez násilia a preto je nevyhnuté pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa zohľadňovať skutočnosť, že dieťa síce priamo nie je obeťou zásahov do jeho duševnej, telesnej a citovej integrity, ale je ubližované osobe, ktorá je dieťaťu blízka. Aj tzv. nepriame násilie je násilie spôsobilé negatívne zasiahnuť do dôstojnosti dieťaťa a ohroziť jeho vývin. Z pozitívneho záväzku štátu na poli ústavnej garancie a ochrany rodičovstva a rodiny, resp. rodinného a súkromného života (čl. 32 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) vyplýva, že súdy sú povinné zverenými procesnými prostriedkami vytvárať predpoklady pre narovnanie narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi, vrátane prostriedkov donútenia, ak môže takéto opatrenie viesť k sledovanému cieľu a ak je primerané. Bez ohľadu na to, kto rozvráť vzťahov medzi otcom a mal. deťmi spôsobil a kto na ňom má väčšiu či menšiu vinu, je však iluzórne si predstavovať, že právo, resp. súd môže svojou autoritou rozkazovať ľudským citom (ÚS ČR III. ÚS 438/05). Za danej situácie, prebiehajúceho trestného konania voči otcovi mal. detí, keď podľa názoru súdu nie je možné a primerané zo strany matky autoritatívne si vynucovať jej účasť pri stretnutiach s mal. S., nakoľko táto opakovane verbalizovala svoj odmietavý postoj a strach z otca detí, keď bola terčom násilia, ktoré bolo na nej páchané, a ktorých svedkom bol napokon aj mal. syn K. a ktoré skutočnosti, minimálne v rovine subjektívneho cítenia matky vyplývajú z listinných dôkazov založených v spise ako aj preukázateľnej skutočnosti, že voči odporcovi bolo vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, by takéto opatrenie nevedlo k sledovanému cieľu a nebolo by ani primerané. Akákoľvek nútená účasť matky na stretnutiach s otcom za danej situácie by podľa názoru súdu vyvolala stresujúce reakcie nielen matky samotnej ale aj mal. S.. Pokiaľ je matka negatívne ovplyvnená silne traumatizujúcimi a negatívnymi zážitkami zo vzťahu s otcom, potom je naivné sa domnievať, že úprava styku s mal. S. za nútenej asistencie matky, bez jej aktívnej spoluúčasti vlastného sebauvedomenia si jej významu v procese vytvárania pozitívneho vzťahu k otcovi maloletej S., bude viesť k požadovanému cieľu. Súd preto hľadal možnosť upraviť styk s mal. S. inými vhodnými spôsobmi, najmä v prostredí špecializovaných zariadení, kde však bolo rovnako nevyhnutné zohľadniť sluchové postihnutie mal. S.. Ako vyplýva z listinných dôkazov založených v spise, ako aj oznámenia a zistení kolízneho opatrovníka, žiadne zo špecializovaných zariadení nie je schopné zabezpečiť asistované stretnutia otca s mal. S., nakoľko žiadne z týchto zariadení nedisponuje odborne zdatným personálom ovládajúcim znakovú reč. Napokon ani v tomto prípade nedá súdu poukázať na to, že rovnako ako v prípade mal. K., ani v prípade mal. S., odporca sa počas celého obdobia, ako mal upravený styk s mal. S. na základe rozhodnutia súdu na čas do rozvodu manželstva (od 23.6.2008, kedy rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť až do 10.4.2013, kedy nadobudol právoplatnosť výrok súdu o rozvode manželstva), a to aspoň v obmedzenom rozsahu (prvú párnú sobotu v mesiaci v čase od 14.00 hod. do 15.00 hod.) stretnutia s mal. S. nedomáhal, o stretnutie nežiadal, svoje právo nevyužil, rovnako ako nevyužil ani možnosť stretnutia s oboma mal. deťmi v "Centre nádej". Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností, s ohľadom na zachovanie najlepšieho záujmu mal. dieťaťa, zachovania jeho bezpečia ako aj bezpečia prostredia, v ktorom sa dieťa zdržuje, ochrany jeho duševného, telesného a citového vývinu, okolností, ktoré súvisia so zdravotným postihnutím dieťaťa, zamedzenia vplyvov ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, reálnosti podmienok pre vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súd zakázal styk otca s mal. S., keď mal za to, že úprava ani v obmedzenom rozsahu v predchádzajúcom období nedosiahla požadované zlepšenie a sledovaný cieľ a tento v čo i len obmedzenom rozsahu nie je možné dosiahnuť ani v tomto období tak, aby bol zachovaný najlepší záujem mal. dieťaťa.

Záverom treba uviesť, že kritériom pre vyslovenie zákazu styku rodiča s dieťaťom je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva, pretože podľa § 26 zákona o rodine, súd môže zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností, ak sa menia pomery.

Návrh otca na striedavú starostlivosť súd zamietol, keď mal. deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a v tejto časti rozhodnutie súdu prvého nadobudlo právoplatnosť.

Rozhodnutie o trovách konania (vrátane trov predbežného opatrenia) a o trovách odvolacieho konania sa opiera o ustanovenie § 224 ods. 3 O.s.p., § 144 prvá veta O.s.p. a § 145 O.s.p., podľa ktorého účastníci konania o rozvod, s ktorým je spojené aj konanie o úpravu práv a povinností na čas po rozvode k mal. deťom, nemajú právo na náhradu trov konania a účastníkovi ktorému súd prizná náhradu trov konania, prizná aj náhradu trov predbežného opatrenia.

O povinnosti odporcu zaplatiť štátu, súdny poplatok v konaní o nariadenie predbežného opatrenia, za návrh na nariadenie predbežného opatrenia (zo dňa 1.8.2006), ktorý podala navrhovateľka, a ktorému bolo vyhovené, v sume 33,19 Eur, bolo rozhodnuté podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 71/1992 Zb.), podľa ktorého, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Nakoľko navrhovateľka je oslobodená od platenia súdnych poplatkov za návrh na začatie konania a za návrh za nariadenie predbežného opatrenia, súd zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku odporcu.

O nepriznaní práva štátu proti odporcovi na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na rozvod manželstva, bolo rozhodnuté podľa § 2 ods. 2 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh odporca nemá, v konaní o rozvode manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

O povinnosti odporcu zaplatiť štátu, náhradu trov štátu, ktorá pozostáva zo súdom vyplateného znalečného v sume 434,96 Eur, bolo rozhodnuté podľa § 148 O.s.p., podľa ktorého štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. Rovnaké účinky oslobodenia od súdnych poplatkov má aj rozhodnutie, ktorým bol účastníkovi priznaný nárok na právnu pomoc (§ 138 ods. 4 O.s.p.). Nakoľko u navrhovateľky sú splnené predpoklady, aby bola súdom oslobodená od súdnych poplatkov a bol jej priznaný aj nárok na právnu pomoc, súd na náhradu trov štátu zaviazal odporcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na podpísanom súde, písomne, dvojmo. (§ 204 ods. 1 O. s. p.)

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.